

Nei! sa Veslemonster av Kalle Güettler, Rakel Hjelmsdal og Áslaug Jónsdóttir (2011)

Nei! sa Veslemonster

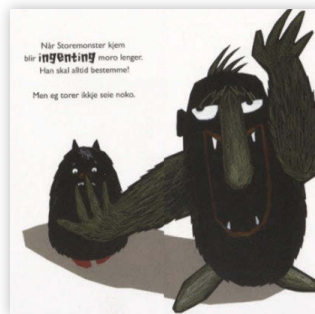
I bildeboka *Nei! sa Veslemonster* er Veslemonster lei av at Storemonster bestemmer alt i leken. Hvem har egentlig makt til å avgjøre hvordan man skal leke? Kan noen tvinge deg til å leke med dem? Hvordan føles det for Veslemonster å våge å si «nei»? Og hva tenker Storemonster om at hans trofaste venn Veslemonster sier nei? Hvordan kan illustrasjonene tolkes for å skjønne mer av hvordan de to monstrene føler seg?

Sentralt i denne bildeboka er å kunne sette seg inn i hvordan det er å være Veslemonster eller Storemonster og se begge monstrenes perspektiver. Perspektivtaking er dermed nøkkelen inn til kritisk tenkning i dette undervisningsopplegget, samt å begrunne meningene sine. For å forstå hva konflikten i boka er, må elevene kunne sette seg inn i hvordan det kan føles å bli herset med i lek, men de må også kunne se det fra den andre siden: Hvordan det er å være den som kommer med idéer og leder an i leken? At en annen kan oppfatte samme situasjon annerledes enn en selv, er et viktig steg på vei til å kunne tenke kritisk.

I boka blir det å ta ulike perspektiver tydelig ved at illustrasjonene bruker verdiperspektiv. Den viktigste blir framstilt stor, mens den mindre viktige blir framstilt liten, se bilder. Motsatt blir den ubetydelige eller kanskje redde, framstilt som liten.

Tett koplet til å se ulike perspektiver er å se på maktforholdet mellom de to monstrene. Konflikten i boka

handler om å leke sammen, men samtidig om hvem som bestemmer hva en skal leke og hvordan. Hvordan avgjør man hva som er akseptabelt for de som er med? Er størrelse viktig, alder, erfaring eller idérikdom?

Oppslag 4 der Storemonster framstilles stor, han er den som har makten.

Oppslag 12 der Veslemonster framstilles stor, han er den som har overtatt makten.

I klasserommet

Opplegget passer for 1. til 4. trinn og kan koples til læreplanene i norsk og samfunnsfag.

FORBEREDELSE

Gjør klar en god situasjon til å lese høyt i, for eksempel i en samlingsstund med boka eller en digital visning av oppslagene i boka.

OPPSTART

Se på forsiden av boka sammen med elevene: Hva ser dere? Hva tror dere boka, *Veslemonster sa Neil*, handler om? Hvordan tror dere monsteret har det på dette bildet?

LESING AV BOKA MED PLANLAGTE STOPP

Læreren leser boka høyt og stopper ved utvalgte steder der det inviteres til helklassesamtale.

- **OPPSLAG 4:** Hvordan tror dere Veslemonster føler seg? Hvordan tror dere Storemonster føler seg?
- **OPPSLAG 5:** Hvem bestemmer at monstre skal leke gjemsel? Hvordan synes dere det skal være når en skal leke gjemsel?
- **OPPSLAG 10:** Hva synes Veslemonster er vanskelig å si? Hvorfor det?
- **OPPSLAG 12:** Hvordan tror dere

Veslemonster føler seg? Hvordan tror dere Storemonster føler seg? Hvorfor det?

- **SISTE OPPSLAG.** Hva tror dere boka kunne hett hvis dette var bildet på forsiden?

ARBEID FOR ELEVENE I GRUPPER

Læreren deler ut ulike oppslag i boka til elevgrupper på 2-3 elever. Elevene diskuterer: Hvilken emoji, eller hvilken følelse, mener dere passer på de to monstrene? De limer på og begrunner det de mener er riktig.

FELLES OPPSUMMERING

Læreren samler elevene i en ring eller så alle kan se de ulike oppslagene elevene har jobbet med, for eksempel ved å henge dem opp på veggen eller vise dem digitalt. Elevene forklarer hvorfor de har satt på de ulike smilefjesene. Hva gjorde dere hvis dere ikke var enige? Kan det være flere følelser for samme monster på en gang? Hvem bestemmer hvis vi mener forskjellige ting?

HVA TRENGER DU?

- Boka *Neil sa Veslemonster*
- Kopi av oppslag 4 og 12 til ulike elevgrupper
- Utklippede smileys med forskjellige uttrykk: glad, sint, trist, overrasket. Kopier og klipp ut nederst på siden eller last ned pdf med emoji.*

* Ressursene finnes på [denne lenken](#) eller ved å følge QR-koden nederst.

LES MER

- 1.1 Hva er kritisk tenking? 1.4 Kritisk tenking i begynneropplæringen
- 2.2 Klasseromsdialog som fremmer kritisk tenking
- 2.5 Bildebøker som inngang til kritisk tenking

